

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 25 Αυγούστου 2011

Αριθ. Πρωτ. 2088

Γνωμ. 11/11

Προς

Τον Συμβολαιογραφικό Σύλλογο Εφετείου Λάρισας

1. Έχουμε την τιμή, σε απάντηση του 173/16-5-11 εγγράφου ερωτήματός σας αναφορικά με τη δυνατότητα συστάσεως αστικής επαγγελματικής εταιρίας συμβολαιογράφων από δυο ή περισσότερους συμβολαιογράφους της περιφέρειας του Ειρηνοδικείου Καρδίτσας στην περίπτωση που ένας απ' αυτούς έχει διορισθεί με έδρα και περιφέρεια του Ειρηνοδικείου Ρεντίνας, το οποίο εντωμεταξύ καταργήθηκε και συγχωνεύθηκε στο Ειρηνοδικείο Καρδίτσας, ότι η γνώμη μας είναι η ακόλουθη.

2. Από το άρθρο 153 του Ν.2830/00 "Κώδικας συμβολαιογράφων" ορίζεται ότι "δύο ή περισσότεροι συμβολαιογράφοι της ίδιας ειρηνοδικειακής περιφέρειας μπορούν κατά την άσκηση του λειτουργήματός τους να συστήνουν εταιρία αστικού δικαίου. Με προεδρικό διάταγμα

ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις σύστασης και λειτουργίας της εν λόγω εταιρίας, ενώ από το άρθρο 155 παρ.2 του ίδιου Κώδικα ορίζεται ότι οι διατάξεις του Π.Δ.284/1993 "Σύσταση συμβολαιογραφικών εταιριών" διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση Π.Δ. του άρθρου 153 του παρόντος.

Από δε το άρθρο 1 παρ.1 περ.β του Π.Δ.284/93 ορίζεται ότι "δύο ή περισσότεροι συμβολαιογράφοι, που εδρεύουν στην περιφέρει α) του Πρωτοδικείου Αθηνών ή του Πρωτοδικείου Πειραιά, β) του αυτού Ειρηνοδικείου για όλες τις άλλες περιφέρειες της χώρας, μπορούν να συστήσουν "Αστική Επαγγελματική Εταιρία Συμβολαιογράφων", με σκοπό την παροχή συμβολαιογραφικών υπηρεσιών σε τρίτους και τη διανομή των συνολικών καθαρών αμοιβών που θα προκύψουν από τη δραστηριότητά τους αυτή, ενώ από τη διάταξη του άρθρου 2 αυτού ορίζεται ότι απαγορεύεται η συμμετοχή σε συμβολαιογραφική εταιρία νομικού προσώπου ή και φυσικού προσώπου που δεν είναι συμβολαιογράφος.

Τέλος, από τη διάταξη του άρθρου 4 του ίδιου Π.Δ. ορίζεται ότι 1.το καταστατικό της εταιρίας υποβάλλεται για έγκριση στο Συμβολαιογραφικό Σύλλογο, στον οποίο ανήκουν οι συμβολαιογράφοι εταίροι. Το Δ.Σ. του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου ελέγχει αν οι διατάξεις του καταστατικού συμφωνούν

ή όχι με τις διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος και του Κώδικα Συμβολαιογράφων.

Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι αστική επαγγελματική εταιρία συμβολαιογράφων μπορούν να ιδρύσουν δυο ή περισσότεροι συμβολαιογράφοι υπό τις εξής προϋποθέσεις, δυο θετικές και μιας αρνητικής: Οι δυο θετικές είναι α) ότι τα μέλη της πρέπει να είναι διορισμένοι συμβολαιογράφοι και β) ότι οι συμβολαιογράφοι αυτοί να έχουν έδρα και περιφέρεια ενός και του αυτού Ειρηνοδικείου. Η αρνητική είναι ότι δεν μπορεί να αποτελέσει μέλος της εταιρίας κανένα νομικό πρόσωπο ή φυσικό πρόσωπο που δεν είναι συμβολαιογράφος.

Το διοικητικό Συμβούλιο του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου προκειμένου να παράσχει την έγκρισή του για τη σύσταση της αστικής επαγγελματικής εταιρίας συμβολαιογράφων ελέγχει τη συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων, των δυο θετικών και της μιας αρνητικής.

2. Από τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν.Ν.2830/2000 "Κώδικας συμβολαιογράφων" ορίζεται ότι "1. Στην έδρα κάθε ειρηνοδικείου συνιστάται με προεδρικό διάταγμα μία τουλάχιστον θέση συμβολαιογράφου. 2. Αν μεταβληθεί η έδρα του ειρηνοδικείου, μεταβάλλεται αυτοδικαίως και η έδρα του

συμβολαιογράφου. "Η τυχόν υπάρχουσα έδρα συμβολαιογραφείου στην έδρα καταργούμενου Ειρηνοδικείου μεταφέρεται στην έδρα του Ειρηνοδικείου στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει η πόλη, όπου η έδρα του καταργούμενου. Εάν, όμως, ο συμβολαιογράφος της καταργούμενης έδρας επιθυμεί να παραμείνει σε αυτή, οφείλει να δηλώσει μέσα σε έναν μήνα από τη δημοσίευση της πράξης κατάργησης της έδρας του Ειρηνοδικείου την επιλογή του αυτή στο οικείο Πρωτοδικείο." [εδάφιο που προστέθηκε με το άρθρο 5 παρ.1 του Ν.3258/2004].

Οι θέσεις που κατέχουν οι συμβολαιογράφοι οι οποίοι μεταφέρουν την έδρα τους σύμφωνα με τα ανωτέρω δεν καταργούνται" [εδάφιο που προστέθηκε με το άρθρο 11 παρ.1 του Ν.3472/2006].

3. Αν στην έδρα ειρηνοδικείου υπάρχουν δύο ή περισσότερες θέσεις συμβολαιογράφων, μπορεί να οριστεί άλλος δήμος ή κοινότητα της ίδιας ειρηνοδικειακής περιφέρειας ως έδρα μιας ή περισσότερων από τις θέσεις αυτές, μόνο αν αυτό εξυπηρετεί τα συμφέροντα των συναλλασσομένων. Η έδρα που ορίζεται με τον τρόπο αυτό μπορεί περαιτέρω να μεταφερθεί σε άλλο δήμο ή κοινότητα της ίδιας ειρηνοδικειακής περιφέρειας ή στην έδρα του ειρηνοδικείου.

4. Η μεταβολή έδρας συμβολαιογράφου σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο γίνεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μετά γνωμοδότηση της ολομέλειας του οικείου πρωτοδικείου, που αποφαινεται ύστερα από γνωμοδότηση του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου.

Η μετακίνηση συμβολαιογράφου στη νέα έδρα, λόγω της μεταβολής της έδρας, γίνεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, που εκδίδεται έπειτα από γνώμη του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου του Υπουργείου Δικαιοσύνης και έπειτα από αίτηση των ενδιαφερόμενων συμβολαιογράφων.

Τέλος, από το άρθρο 4 του ίδιου Κώδικα ορίζεται "1.ο συμβολαιογράφος ασκεί τα καθήκοντά του σε όλη την περιφέρεια του ειρηνοδικείου, στην οποία είναι διορισμένος, όπως κάθε φορά η περιφέρεια του ειρηνοδικείου ορίζεται.3.ο συμβολαιογράφος έχει δικαίωμα αλλά και υποχρέωση να διατηρεί ένα μόνο γραφείο στην έδρα όπου είναι διορισμένος".

Από τις παρατεθείσες διατάξεις συνάγονται τα εξής πορίσματα:

α. Ο συμβολαιογράφος διορίζεται στην έδρα κάθε Ειρηνοδικείου και ασκεί τα καθήκοντά του απεριόριστα σε όλη την περιφέρεια του Ειρηνοδικείου, στην οποία είναι διορισμένος, όπως αυτή καθορίζεται κάθε φορά.

β. Η τυχόν υπάρχουσα έδρα συμβολαιογραφείου στην έδρα καταργούμενου Ειρηνοδικείου μεταφέρεται αυτοδικαίως και υποχρεωτικά, χωρίς καμία άλλη προϋπόθεση, όπως έκδοση προεδρικού διατάγματος κλπ., στην έδρα του Ειρηνοδικείου στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει η πόλη, όπου η έδρα του καταργουμένου Ειρηνοδικείου. Εάν, όμως, ο συμβολαιογράφος της καταργούμενης έδρας επιθυμεί να παραμείνει σε αυτή, οφείλει να δηλώσει την επιλογή του αυτή μέσα σε έναν μήνα από τη δημοσίευση της πράξης κατάργησης της έδρας του Ειρηνοδικείου στο οικείο Πρωτοδικείο." [εδάφιο που προστέθηκε με το άρθρο 5 παρ.1 του Ν.3258/2004].

γ. Εάν ο συμβολαιογράφος της καταργούμενης έδρας Ειρηνοδικείου επιθυμεί να παραμείνει στην έδρα του καταργούμενου Ειρηνοδικείου, οφείλει να δηλώσει μέσα σε έναν μήνα από τη δημοσίευση της πράξης κατάργησης της έδρας του Ειρηνοδικείου την επιλογή του αυτή στο οικείο Πρωτοδικείο.

δ. Η παράλληλη και ταυτόχρονη μεταφορά της έδρας του συμβολαιογράφου στην έδρα του Ειρηνοδικείου, στο οποίο συγχωνεύθηκε το παλιό Ειρηνοδικείο, που καταργήθηκε, στο οποίο είναι διορισμένος, είναι ο κανόνας, ενώ η διατήρηση από το συμβολαιογράφο της πρότερης έδρας του καταργούμενου Ειρηνοδικείου είναι η εξαίρεση και αφήνεται

στην ελεύθερη επιλογή του ίδιου του συμβολαιογράφου, την οποία μπορεί τούτος να την ασκήσει με την εμπρόθεσμη δήλωσή του στο οικείο Πρωτοδικείο. Η ελεύθερη αυτή επιλογή του ουδαμώς μεταβάλλει την αρμοδιότητά του στο να ασκεί τα καθήκοντά του απεριόριστα σε ολόκληρη την περιφέρεια του Ειρηνοδικείου, στο οποίο είναι διορισμένος.

3. Τα ανωτέρω ερμηνευτικά πορίσματα δεν αναιρούνται ούτε από τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ.2 του Ν.2830/00 Κώδικας Συμβολαιογράφων", ούτε από τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ.1 του Ν.Δ.100/69 "Περί συγχωνεύσεως Ειρηνοδικείων, καταργήσεως Παισματοδικείων και συστάσεως ετέρων", ούτε, τέλος, από τη σκοπιμότητα της υπάρξεως κάποιου συμβολαιογράφου στην έδρα των καταργούμενων Ειρηνοδικείων, όπως επικαλείσθε στο ανωτέρω ερώτημά σας. Ειδικότερα.

α. Όσο αφορά τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ.2 του Ν.2830/00 Κώδικας Συμβολαιογράφων". Από τη διάταξη αυτή ορίζεται ότι "κατ' εξαίρεση των όσων ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους, οι συμβολαιογράφοι που είναι διορισμένοι στους δήμους που υπάγονται δικαστηριακά στις περιφέρειες των παρακάτω Ειρηνοδικείων :α) Αθηνών, β) Πειραιά, γ) Νίκαιας, δ) Καλλιθέας, ε) Νέας Ιωνίας, στ) Περιστερίου, ζ) Χαλανδρίου, η) Αμαρουσίου, θ) Σαλαμίνας, ι)

Αχαρνών, ια) Κρωπίας, ιβ) Ελευσίνος, ιγ) Μεγάρων, ιδ) Μαραθώνος, ιε) Λαυρίου, πλην της Νήσου Κέας, ιστ) Νέων Λιοσίων και ιζ) Αγίας Παρασκευής έχουν το δικαίωμα να ασκούν τα καθήκοντά τους και στις άλλες περιφέρειες των πιο πάνω Ειρηνοδικείων, αλλά μόνον εφόσον καλούνται να υπογράψουν τις συμβολαιογραφικές πράξεις στην οικία, στο κατάστημα ή στο γραφείο ενός των δικαιοπρακτούντων ή των αντιπροσώπων τους ή στο χώρο νοσηλείας, αν νοσηλεύονται, ή κράτησης, αν κρατούνται, ή στο κατάστημα τράπεζας ή άλλου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος ή οργανισμού, όπως και όταν συμπράττουν με άλλο συμβολαιογράφο ή τους ανατίθεται η διενέργεια πλειστηριασμού".

Η εισαγόμενη, επομένως, με τις παραπάνω διάταξη κατ' εξαίρεση δυνατότητα των συμβολαιογράφων να συντάσσουν συμβολαιογραφικές πράξεις και σε ειδικούς χώρους των δικαιοπρακτούντων ή ορισμένων ιδρυμάτων και οργανισμών, που ανήκουν σε περιφέρειες άλλων όμορων Ειρηνοδικείων, αναφέρεται αποκλειστικώς στους συμβολαιογράφους των δεκαεπτά κατονομαζομένων Ειρηνοδικείων της περιφέρειας των Πρωτοδικείων Αθηνών και Πειραιώς και δεν επεκτείνεται και στους συμβολαιογράφους άλλων Ειρηνοδικείων της Χώρας και δη εκείνων που έχουν διορισθεί σε έδρα και περιφέρεια καταργηθέντων Ειρηνοδικείων. Με τη διάταξη αυτή γίνεται

επέκταση της αρμοδιότητας των αναφερομένων συμβολαιογράφων σε άλλες όμορες ειρηνοδικειακές περιφέρειες και όχι περιορισμός της αρμοδιότητας αυτών να συντάσσουν συμβολαιογραφικές πράξεις μέσα στη δική τους ειρηνοδικειακή περιφέρεια. Συνεπώς, η διάταξη δεν μπορεί να τύχει ανάλογης εφαρμογής σε τρόπο, ώστε να περιορισθεί η τοπική αρμοδιότητα ορισμένων συμβολαιογράφων μέσα στην ειρηνοδικειακή περιφέρεια, στην οποία έχουν διορισθεί.

β.Όσο αφορά τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ.του Ν.Δ.100/69 "Περί συγχωνεύσεως Ειρηνοδικείων καταργήσεως Πταισματοδικείων και συστάσεως ετέρων".

Από τη διάταξη αυτή ορίζεται ότι "εκ της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 1 του παρόντος δεν θίγονται οι εν ταις έδραις ή ταις περιφερείαις των συγχωνευομένων Ειρηνοδικείων υφιστάμενοι θέσεις συμβολαιογράφων. Αι θέσεις αύται, προστιθέμεναι εις τα θέσεις των συμβολαιογράφων του Ειρηνοδικείου εις ό συνεχωνεύθη η περιφέρεια και η έδρα των, διατηρούν εν τη νέα ταύτη ειρηνοδικειακή περιφέρεια την προτέραν έδρα και περιφέρειαν αυτών". Τούτο γιατί η διάταξη αυτή έχει καταργηθεί με τη διάταξη του άρθρου 155 παρ.1 του ισχύοντος Κώδικα Συμβολαιογράφων [Ν,2830/00],σύμφωνα με την οποία "κάθε διάταξη που αντίκειται στον Κώδικα αυτόν ή ρυθμίζει θέματα

που προβλέπονται από αυτόν καταργείται". Η άποψη ότι η ανωτέρω διάταξη ισχύει και υπό την ισχύ του νέου Κώδικα Συμβολαιογράφων για το λόγο ότι έχει το χαρακτήρα της "ειδικής διάταξης" δεν στηρίζεται στο γράμμα και στο πνεύμα του νέου Συμβολαιογραφικού Κώδικα. Τούτη ήταν υποστηρίξιμη μόνον υπό την ισχύ πρώτου και δεύτερου Κώδικα Συμβολαιογράφων, του Ν.Δ.1333/73 και του Ν.670/77, αντίστοιχα, όπως σχετικά είχε γνωμοδοτήσει και ο τότε Αντεισαγγελέας του Α.Π. Κ.Φαφούτης, 7/82 ΕΕΝ.83/199], διότι οι Κώδικες αυτοί δεν περιείχαν διατάξεις που να ρυθμίζουν το θέμα της κατά τόπο αρμοδιότητας των συμβολαιογράφων των καταργηθέντων Ειρηνοδικείων. Σήμερα όμως υπό την ισχύ του νέου Κώδικα Συμβολαιογράφων [Ν.2830/00] δεν μπορεί να υποστηριχθεί κάτι τέτοιο, καθόσον ο νέος Κώδικας αναφέρεται στο θέμα τούτο και το ρυθμίζει διαφορετικά, ορίζοντας ότι αν μεταβληθεί η έδρα του ειρηνοδικείου, μεταβάλλεται αυτοδικαίως και η έδρα του συμβολαιογράφου και η τυχόν υπάρχουσα έδρα συμβολαιογραφείου στην έδρα καταργούμενου Ειρηνοδικείου μεταφέρεται στην έδρα του Ειρηνοδικείου, στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει η πόλη, όπου η έδρα του καταργούμενου.[άρθρο 2 παρ.2, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 5 παρ.1 του Ν.3258/04.

γ. Όσο αφορά το επιχείρημα της σκοπιμότητας να υπάρχει κάποιος συμβολαιογράφος στην έδρα των καταργούμενων Ειρηνοδικείων. Αν συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι να υπάρχει κάποιος συμβολαιογράφος στην έδρα των καταργούμενων Ειρηνοδικείων για την καλύτερη εξυπηρέτηση των συμφερόντων των συναλλασσομένων, ο Υπουργός Δικαιοσύνης, [τώρα Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων] μπορεί να τους ικανοποιήσει με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρότασή του, μετά από γνωμοδότηση του οικείου συμβολαιογραφικού συλλόγου, μεταφέροντας τη θέση κάποιου από τους πολλούς συμβολαιογράφους, που υπηρετούν στην έδρα του Ειρηνοδικείου στο Δήμο ή στην Κοινότητα της πρότερης έδρας των καταργούμενων τούτων Ειρηνοδικείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ.3 και 4 του Κώδικα Συμβολαιογράφων, και όχι με την περιστολή της τοπικής αρμοδιότητας των διορισμένων συμβολαιογράφων σε ένα Ειρηνοδικείο.

4. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, απαντώντας στο ερώτημά σας, σας γνωρίζουμε ότι δυο ή περισσότεροι συμβολαιογράφοι που είναι διορισμένοι στο ίδιο Ειρηνοδικείο μπορούν να συστήσουν ακωλύτως αστική επαγγελματική εταιρία συμβολαιογράφων, ανεξαρτήτως αν ένας απ' αυτούς

είχε διορισθεί σε έδρα και περιφέρεια Ειρηνοδικείου, το οποίο εντωμεταξύ καταργήθηκε και συγχωνεύθηκε στο εν λόγω Ειρηνοδικείο.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Φώτιος Μακρής